

BILTEN RG35

Bilten Radne grupe NKEU za Poglavlje 35
Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji

NACIONALNI KONVENT

Nacionalni konvent o Evropskoj uniji predstavlja stalno telo u okviru kojeg se vodi tematski strukturirana debata predstavnika državne administracije, političkih partija, nevladinih organizacija, stručnjaka, privrede, sindikata i profesionalnih organizacija, o pristupanju Srbije Evropskoj uniji.

RADNA GRUPA 35

Cilj Radne grupe NKEU za pregovaračko poglavlje 35: Ostala pitanja - Kosovo jeste da pomogne proces normalizacije odnosa i unapredi život građana Srbije i Kosova kroz zastupanje predloga praktičnih politika, konkretnih rešenja za implementaciju Briselskog sporazuma i kroz promociju vrednosti Evropske unije.

Radna grupa je otvorena za sve organizacije civilnog društva, profesionalna i akademska udruženja i pojedince-eksperte koji se bave ovom temom.

Beogradski fond za političku izuzetnost
Belgrade Fund for Political Excellence

KROZ INOVACIJE DO POVERENJA I PROMENE SVESTI

Đorđe Popović, koordinator programa

e-mail: djpopovic@bfpe.org

Beogradski fond za političku izuzetnost u saradnji sa svojim partnerima – organizacijama TransConflict iz Beograda, Demokratija za razvoj (D4D) iz Prištine i NGO Aktiv iz Kosovske Mitrovice, sprovodi projekat **Kroz inovacije do poverenja i promene svesti** koji je podržala Evropska komisija.

Glavni cilj ovog projekta je da doprinese uspostavljanju stabilnih odnosa između Srbije i Kosova putem profesionalnih veza koje nadilaze okvire dnevne politike. Želimo da radimo na uspostavljanju međusobnog poverenja i razumevanja između srpskog i kosovskog društva kroz iniciranje saradnje između različitih profesionalnih grupa, preduzetnika i mladih IT stručnjaka i inovatora s obe strane.

Projekat se sastoji iz niza aktivnosti koje će se sprovesti s ciljem da se: 1) uspostavi poverenje i inicira saradnja između različitih grupa koje nisu direktno povezane s političkim aktivnostima već ih povezuje zajednički interes profesionalne prirode i 2) predstave uspešni pojedinci s Kosova srpskom javnom mnjenju kako bi se razbile opasne i loše predrasude i stereotipi i podstakla saradnja.

Do sada smo organizovali dva ekspertska simpozijuma – za arhitekte i urbaniste i za fotografe, dok će sledeći – za pisce biti organizovan sredinom marta ove godine. Spojili smo arhitekte i urbaniste iz Prištine, Beograda i Kosovske Mitrovice i uvideli da postoji mnogo zajedničkih problema u ova tri grada. Upotreba javnih prostora, urbanistički kaos i nelegalna gradnja su nešto što je dobro poznat problem. Stoga je razmena iskustava, uz terenske posete, bila najdragoceniji deo ovih simpozijuma. Fotografi iz ova tri grada su imali priliku da učestvuju na master klasu koji su vodili renomirani holandski fotografi iz fondacije ForHanna. Oni su prethodno prošli rigorozan proces selekcije u kome su morali da predstavljaju svoje dosadašnje radove. Tokom master klasa sa svakim od učesnika eksperti iz Holandije su radili i ukazivali na načine ne koje mogu da poboljšaju svoj rad i izgrade uspešniju karijeru. Ovaj master klas je bio praćen i otvaranjem izložbe fotografija poznatog holandskog fotografa Viljema Poelstre u Ustanovi kulture Parobrod. Fotografije su pratile lične priče žrtava rata na Kosovu, kako Srba, tako i Albanaca.

Jedna od uspešnijih aktivnosti koje smo organizovali u okviru projekta Kroz inovacije do poverenja i promene svesti su bili hakatoni. Originalno je bilo planirano da se održi jedan hakaton koji bi okupio IT stručnjake sa Kosova i iz Beograda koji bi zajedno radili na razvijanju softvera za aplikacije koje bi bile od opšte koristi. Uspeh ove aktivnosti se ogleda u tome što su sami učesnici događaja inicirali još jedan hakaton želeći da nastave saradnju sa svojim kolegama koje su upoznali u Beogradu i sa kojima su uspešno radili. Tako je i bilo, drugi hakaton je organizovan i možemo slobodno da kažemo da je uspostavljena saradnja na mikro planu, ali saradnja koja i dalje traje.

Nakon arhitekata, urbanista i programera, sastale i preduzetnice – za koje je organizovana trodnevna poseta i učešće na regionalnom Sajmu privrede Zapadne Srbije (SPREG 2018) u Valjevu. Zajedno sa privrednicama iz valjevske, šabačke i čačanske regije, gošće iz Prištine i Kosovske Mitrovice imale su priliku da predstavljaju svoje proizvode i usluge posetiocima Sajma. Uglavnom je bila reč o vlasnicama ili direktorkama mikro ili malih preduzeća – ugostiteljskih objekata, izrade nakita, modnih studija, salona lepote, ali i srednjih preduzeća iz oblasti prehrambene industrije i hotelijerstva.

Drugi sajam koji smo organizovali je bio posvećen start-up kompanijama. Izuzetan odziv učesnika sa Kosova (predstavnicima 20 kompanija) je naišao na oduševljenje njihovih kolega u Beogradu. Izmenjena su iskustva, obišli smo mesta za primer poput Nove Iskre ili Naučno-istraživačkog parka na Zvezdari, održana su predavanja u ICT Hub-u ona kojima su eksperti prenosili svoja znanja o uspešnom upravljanju start-up kompanijama, ali što je najvažnije, uspostavljena je i saradnja.

Značajan deo našeg projekta je i naša želja da javnosti u Srbiji predstavimo i neke pojedince sa Kosova koji zavređuju svetsku pažnju, a kod nas nisu uopšte ili nisu dovoljno poznati. Zbog toga smo želeli da dovedemo u Beograd pet "izuzetnih pojedinaca" sa Kosova, od kojih je prva bila Uta Ibrahim, prva žena sa Kosova koja je osvojila Mont Everest. Izuzetno interesovanje, pre svega publike koja se bavi alpinizmom, nije ostalo bez razloga. Bilo je zadovoljstvo slušati o tome kakav je osećaj biti na vrhu sveta, šta se dešava sa ljudskim telom na visini od preko osam hiljada metara, kao i o svim detaljima pripreme i sprovođenja ove ekspedicije.

Da bi se obezbedila vidljivost projekta biće snimljen i petnaestominutni dokumentarni film koji će pratiti najvažnije projektne aktivnosti i koji će biti emitovan na nekoliko televizija koje imaju regionalnu pokrivenost. Planirano je da i izuzetni pojedinci koji će se predstaviti u Srbiji daju intervju za novine, časopise i TV, a takođe je predviđeno da mediji prate i glavne projektne aktivnosti.

Smatramo da bi uspostavljanje profesionalne saradnje prvo, omogućilo priznavanje da obe strane poseduju ekspertizu, znanje i kapacitete što bi otvorilo kanale za buduću saradnju i na kraju pomirenje. Dodatna vrednost projekta je njegov potencijal da zadrži mlade, visoko obrazovane profesionalce u Srbiji i na Kosovu i time ublaži razarajući trend odliva mozgova koji pogađa obe strane. Uspostavljena saradnja među profesionalcima će takođe omogućiti i olakšati buduće zajedničko apliciranje za EU fondove i rad na zajedničkim projektima.

Beogradski fond za političku izuzetnost
Belgrade Fund for Political Excellence

Beogradski fond za političku izuzetnost (BFPE) je nevladina, nestranačka i neprofitna organizacija osnovana 2003. godine. Osnivačica i predsednica BFPE je gđa Sonja Liht.

BFPE već petnaest godina uspešno organizuje obrazovne programe namenjene političkim donosiocima odluka i liderima civilnog društva aktivnim u različitim sektorima. Našim angažmanom nastojimo da omogućimo društveno-političkoj eliti sticanje dodatnih znanja i veština neophodnih kako za demokratsku transformaciju države i društva tako i za učešće u evropskim i evro-atlanskim strukturama.

Posvećeni smo stalnom usavršavanju i političkom dijalogu među ljudima koji su, ili će u bliskoj budućnosti biti, na najznačajnijim položajima u političkom i društvenom životu Srbije, čime želimo da doprinesemo izgradnji takvih ljudskih resursa koji bi osigurali nastavak procesa demokratizacije, štitili ljudska i manjinska prava iznad kratkoročnih političkih interesa, kao i širili duh regionalne saradnje i pomirenja sa susedima.

U toku dosadašnjeg rada realizovali smo brojne uspešne aktivnosti usmerene na izgradnju institucija i unapređivanje političkog ljudskog kapitala Srbije. Naš pristup obrazovanju i usavršavanju predstavnika društveno-političke elite dizajniran je tako da unapredi njihova znanja, probudi radoznalost i osnaži njihovo osećanje društvene odgovornosti, kao i da ohrabri stalni dijalog između različitih političkih stranaka i dijalog sa predstavnicima civilnog društva i drugih sektora. Povezivanje predstavnika različitih političkih opcija, sektora i nivoa odlučivanja, doprinosi uspostavljanju novih konstruktivnih odnosa koji će olakšati transformaciju srpskog društva u modernu evropsku demokratiju.

BFPE je do sada razvio veliki broj višegodišnjih edukativnih programa namenjenih muškarcima i ženama angažovanim na javnim poslovima. Naša alumni mreža obuhvata aktuelne i prethodne predsednike parlamenta, narodne poslanike, ministre, državne sekretare, pomoćnike ministara, visoke funkcionere političkih stranaka, gradonačelnike i predsednike opština, kao i lidere u civilnom društvu, medijima, privredi i manji broj predstavnika pravosuđa. Do sada je preko 1000 ljudi učestvovalo u našim dugoročnim programima usavršavanja.

Kao organizacija-članica Mreže škola političkih studija pod pokroviteljstvom Saveta Evrope, BFPE aktivno promoviše regionalnu saradnju i parternstvo sa srodnim institucijama u regionu zapadnog Balkana i jugoistočne Evrope. Između ostalog, BFPE je glavni organizator Beogradskog bezbednosnog foruma i bio je vodeći partner u okviru Regionalne akademije za demokratiju.

Više o organizaciji je dostupno na www.bfpe.org

Da li će doći do pomirenja ili ćemo biti svedoci još većih podela?

Panel diskusija u okviru inicijative „Mlade generacije za novi Balkan 2030: Ka alternativnim horizontima“ organizovana je od strane Međunarodnog instituta za mir (IPP), austrijskog instituta za međunarodne odnose, Rener instituta i portala European Western Balkans u Beogradu 12. marta 2019. godine. Pored Beograda, 11. marta je u okviru inicijative organizovana diskusija i u Prištini, gde se govorilo o viznoj liberalizaciji, Evropskim integracijama, na koji način integracije utiču na političke stavove mladih osoba na Kosovu. Panelisti su govorili o dijalogu Beograda i Prištine ali i Prespanskom sporazumu kao modelu za Kosovo i Srbiju.

Pored problema sa kojima se mladi na Balkanu suočavaju, učesnici panela u Beogradu su diskutovali o normalizaciji odnosa Beograda i Prištine u kontekstu evropskih integracija. Nikola Burazer, izvršni urednik portala European Western Balkans, istakao je da jedini cilj procesa normalizacije jeste da pomogne Kosovu i Srbiji da nastave svojim putem ka članstvu u EU. Osvrćući se na dijalog Beograda i Prištine, rekao je da obe strane posmataju dijalog kao meč, utakmicu. Normalizacija i pomirenje dva su različita termina na ovim prostorima. Smatra da je možda je jedno od rešenja uspostaviti liberalne demokratije u državama Zapadnog Balkana. Možda je to važnije od samog pomirenja. Jedino demokratije to mogu postići“, zaključio je Burazer. Panelist Đorđe Bojović je istakao da je narativ ono što mora da se promeni u cilju postizanja normalizacije odnosa. Beogradu i Prištini je potreban nov i svež početak. Novi sporazum koji će imati tri stuba: mirovni dogovor, međusobno priznanje i uključenost.

Vise o zaključcima diskusije je dostupno [ovde](#).

Evropski pokret u Srbiji: Okrugli sto „Tehnički sporazumi Beograda i Prištine – transport, energetika, trgovina“

Evropski pokret u Srbiji, uz podršku Evropske unije i Ministarstva spoljnih poslova Norveške, organizuje okrugli sto „Tehnički sporazumi Beograda i Prištine – transport, energetika, trgovina“, koji će se održati 15. marta 2019. godine, u Kraljevu. Okrugli sto je deo aktivnosti predviđene projektom Podrška promociji Dijaloga Beograda i Prištine pod okriljem Evropske unije, koji sprovodi Grupa za zagovaranje javnih politika Kosovo-Srbija. Grupa je konzorcijum organizacija civilnog društva koje se zalažu za normalizaciju odnosa između Srbije i Kosova (Grupa za istraživanje politika Balkana (BPRG), Demokratija za razvoj (D4D), Kosovski centar za studije bezbednosti (KCSS) i NVO AKTIV, Beogradski fond za političku izuzetnost (BFPE), Evropski pokret u Srbiji (EMinS), Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP), Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM).

Glavni cilj projekta je da se detaljnije informiše šira javnost i promovišu prednosti i rezultati tehničkog dijaloga o normalizaciji odnosa između Beograda i Prištine, koji se odvija uz posredvanje Evropske unije. putem brojnih komunikacionih i informativnih aktivnosti, bliske saradnje partnerskih organizacija, istraživanja i angažmana relevantnih aktera u debatama u lokalnim zajednicama.

U SUSEDSTVU: Susreti dvadeset autora i autorki iz Srbije i sa Kosova

Od 14. do 16. marta u Beogradu se održavaju susreti dvadeset mladih autora i autorki iz Srbije i Kosova. Program susreta se organizuje u okviru projekta “Kroz inovacije do poverenja i promene svesti” koji sprovode Beogradski fond za političku izuzetnost i Udruženje KROKODIL. Ovaj trodnevni skup ima cilj da doprinese uspostavljanju i održavanju stabilnih odnosa između Srbije i Kosova putem profesionalnih veza koje nadilaze okvire dnevne politike, kao što su književne i kulturne spone između autora i autorki mlađe i srednje generacije iz Kosova i Srbije, a koje konstantno otežavaju zajednička prošlost, političke prilike, kao i ogromna jezička barijera. Osim programa susreta autora i autorki, projekat “Kroz inovacije do poverenja i promene svesti” se sastoji iz niza aktivnosti među kojima su sedam ekspertskih simpozijuma (namenjenih lekarima, arhitektama i urbanistima), hakaton za IT stručnjake, četiri sajma preduzetništva, pet javnih predstavljanja izuzetnih pojedinaca i druge promotivne aktivnosti. Više o događaju je dostupno [ovde](#).

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji: Poziv za mlade za učešće na programu “Srbija i Kosovo: kultura bez granica”

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, u saradnji sa Liberalno demokratskim centrom iz Prištine, sprovodi program “Srbija i Kosovo: kultura bez granica”. Programom ima za cilj da kulturnom razmenom doprinese obnavljanju ranije uspostavljenih odnosa i stvaranju novih mreža mladih ljudi, akademskih i umetničkih grupa, medija i civilnog društva iz Beograda i Prištine.

Program će početi seminarima koji će okupiti 25 mladih ljudi (po seminaru) iz Srbije i Kosova koji su aktivni u oblastima umetnosti i kulture. Prvi petodnevni seminar će biti održan u Beogradu, a drugi u Prištini. Ideja je da polaznicima iz Srbije i Kosova seminari približe teme kao što su: kultura ljudskih prava, inter/multikulturalizam, rešavanje sukoba kroz umetnost i popularnu kulturu, umetnost kao sredstvo za društvenu promenu, kultura otpora i dr. Pored predavanja na ove teme, polaznici će proći i radionice tokom kojih će osmisliti zajedničke aktivnosti/kampanje (kao što su kratke predstave, filmovi, izložbe, i sl.) u cilju promocije poštovanja, razumevanja i tolerancije. Više o programu je dostupno na [linku](#).

U Biltenu Radne grupe NKEU za Poglavlje 35 se iznose stavovi o pregovorima između Beograda i Prištine, prednostima i posledicama ponuđenih rešenja na stanje demokratije i društva u Srbiji, položaj i zaštitu etničkih zajednica na Kosovu, regionalnu stabilnost i pomirenje, Evropske integracije Srbije i druge važne teme od interesa za razvoj našeg društva. U biltenu se objavljuju tekstovi i stavovi članica Radne grupe, ali se daje mogućnost i drugim društvenim i političkim akterima da iznesu svoje stavove po pitanjima od značaja za Poglavlje 35. Bilten izlazi više puta mesečno, distribuira se putem elektronske pošte, i može da se preuzme sa internet stranice Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji, kao i sa stranice Instituta za teritorijalni ekonomski razvoj (InTER) koji koordinira radom Radne grupe za Poglavlje 35 i uređuje sadržaj biltena.

BILTEN RADNE GRUPE NACIONALNOG KONVENTA O EVROPSKOJ UNIJI ZA POGLAVLJE 35

Broj 11 (mart 2019.)

poglavlje35@regionalnirazvoj.org

www.eukonvent.org

www.regionalnirazvoj.org

Mišljenja i stavovi izraženi u ovom Biltenu predstavljaju stavove autora i ne odražavaju neophodno zvanične stavove Fondacije za otvoreno društvo, Srbija, Evropskog pokreta u Srbiji, ni InTER-a.